

ESDRAS

Tx'olbil Xo'l Yi Liwre'j

Yi liwr Esdras tu yi liwr Nehemías, junit tane'n tul chibiblia yi e' judiy, na na jilon yi cob liwra'tz te ite'nin xtxolbil te yi mbi banake' yi e' judiy yi e' pakxe'n tzaj Jerusalén. Ncha'tz at wi'nin xtxolbil yi at le liwr Esdras yi qui'c at le yi liwr Nehemías. Poro ncha'tz yi liwr Nehemías at wi'nin xtxolbil yi qui'c at tul yi liwr Esdras.

Ma jalu', at jun jatxbil xo'l yi na kil tul yi cob liwra'tz i'tz: Yi Esdras i' jun pale', nin mas na tzan i' tan xtxumle'n yi ñe'n sban tan chixome'n yi e' xonl Israel te yi tajbil Kataj Ryos.

Ma tetz Nehemías i' jun gobernador, nin mas na tzan i' tan xtxumle'n yi ñe'n sban tan je'se'n pon junt tir yi tapij yi at solte'j tnum Jerusalén. Nin yi tetz tak'un, i'tz tan chiq'uyic'le'n yi e' wunak, nin tan cawu'n squibaj yi e' sanlar. Poro ncha'tz oc i' tan joyle'n puntil tan chichusle'n yi e' wunak tan k'ukewe'n chic'u'l te Ryos, na i' jun yaj yi wi'nin ja tek ñchi' Ryos.

Ma tetz Esdras i' tz'iban cyen yi ñe'n cu'n ban yi cyele'n tzaj Zorobabel scyuch' jun c'oloj judiy yi ate' tzaj pres jak' ca'wl yi rey cwent Babilonia.

Yi Weklil Yi Liwre'j

Yi bajx wekl (Cap. 1–2) na tal yi nicy'na' chixone'n yi cyele'n tzaj Babilonia te yi bajx tir.

Yi ca'p wekl (Cap. 3–6) na tal yi ñe'n cu'n e' ban tan je'se'n junt tir yi templo; nin yi ñe'n cu'n e' ban tan tyoxi'n tetz Kataj Ryos.

Yi tox'e'n wekl (Cap. 7–10) na tal yi ñe'n cu'n ban yi pakxe'nt Esdras Jerusalén, scyuch' junt c'olojt xonl Israel yi ate' tzaj pres jak' ca'wl yi rey cwent Babilonia. Ncha'tz oc i' tan xtxumle'n yi ñe'n sban tan chixome'n yi e' tetz tanum te tajbil Ryos.

Yi ca'wl yi el tan Ciro, yi rey

(2Cr 36:22-23)

1 ¹Itzun bantz te yi bajx yob yi na cawun Ciro yi rey tul yi ama'l Persia, nintzun oc tk'ol Kataj Ryos le xtxumu'n Ciro tan tele'n jun ca'wl scyetz cyakil wunak. Bene'n nin tzun e' ban yi e' ñchakum tan talche'n yi jun stziblala'tz tulak e'chk tnum. Ncha'tz ben stz'ibal e'chk cart tan tpone'n bene'n tzi'n. Oc tk'ol Kataj Ryos yi jun ajtza'kla'tz le wi' Ciro tan tele'n cu'n te yi yol i' yi talnak tetz Jeremías, jun scyeri e' ñchakum i!.^a

²"Je yol Ciro yi kareyil yi na cawun le ka'ama'l Persia: Yi Jehová, yi chiRyosilu', yi taw yi tcyal', ja tak' i' ama'l swetz tan incawune'n squibaj yi e'chk

^a 1:1 2Cr 36:21; Jer 25:11; 29:10.

mas tnum bene'n tzi'n. Ej, nin ja chimbixe' tan i' tan imbnol jun tetz ca'l le tnum Jerusalén^b cwent Judá.³ Cha'stzun te, alchok scyetz scyeru' yi e'u' tanum Ryos, at ama'l tetz cyeru' tan chibene'nu' Jerusalén cwent Judá tan banle'n yi ca'l tetz Jehová chiRyosilu', yi cho'n najlij le ama'la'tz.⁴ Nin cyakil yi e' yil chiben, qui'c na ban mbi ama'lil lchisite't. Tajwe'n chich'eyxij cyak'un yi e' chiwisin tan sakal, oro tu e'chk me'bi'l, nin e'chk awun, chi tane'n wacă. Ya'stzun tajwe'n tan cyak'ol. Apart yi pwok yi ba'n cyak' tan je'se'n yi templo."

Yi chipakxe'n yi xonl Israel Jerusalén

⁵ Yi quibital yi cyajcawil yi jujun k'u'j xonl Judá tu yi cyajcawil yi e' xonl Benjamín, scyuch' yi e' pale', nin yi e' mas xonl Leví, nintzun e' txumtz tan chibene'n Jerusalén tan je'se'n yi ca'l Kataj, na i' mak'on cyen yi jun txumu'na'tz le chiwi'.

⁶ Ma yi chiwisin, yi e' te'n judiy, nintzun e' ch'eyan scye'j, na nin cyak' sakal, oro, tu e'chk mas me'bi'l, tu e' wacă, nin e'chk takle'n yi wi'nin jamel. Ej, nin ncha'tz cyak' e'chk mas oy. Nin tetz cu'n cyalma' cyak'ol.⁷ Ma tetz rey, nin tak' i' yi e'chk ma'cl yi colij xe yi ca'lil yi tetz ryosil. Na yi e'chk ma'cla'tz Nabucodonosor ulsan, na cho'n saje'n tcy'al i' xe ca'l Ryos yi at Jerusalén.^c

⁸ Cawune'nin tzun yi rey tetz Mitrídates yi colol pwok, tan tk'ol i' yi e'chk ma'cla'tz tetz Sesbasar, yi gobernador cwent Judá.⁹ Je yi cyajjal yi e'chk ma'cla'tz: junaklaj lmak lak yi oro cu'n, jun mil lmak lak yi sakal cu'n, junak beluj cchilu',¹⁰ junaklaj lak yi oro cu'n, cyaj cient tu lajuj lak yi sakal yi ajnak tzaj mu'x tal yi clasil, nin jun mil e'chk mas ma'cl.¹¹ Tircu'n yi e'chk ma'cla'tz yi ak'lilj, i'tz o' mil tu cyaj cient. At ma'cl yi oro cu'n, nin at yi sakal cu'n. Cyakil yi e'chk ma'cla'tz, aj tcy'al Sesbasar yi chipakxe'n junt tir Jerusalén scyuch' yi e' mas aj Judá, yi elnake' xit bene'n tzi'n.

2 ¹⁻² Je chibi' yi e', yi e' pakxij junt tir Jerusalén, nin ya'stzun e' yi itz'nake'¹ Judá yi benake' pres tan Nabucodonosor, yi rey cwent Babilonia. Yi cyopone'n Jerusalén, at e', e' naje' tnum, nin at e', e' naje' le e'chk ama'l cwent Judá. Cho'n baj cyopone'n lakak chi'ama'l. Ej, nin yi chibajxom i'tz: Zorobabel, Josué, Nehemías, Seraías, Reelaías, Mardoqueo, Bilsán, Mispar, Bigvai, Rehum nin Baana.³ Je cyajjal yi e' yi e' pakxij: Yi e' xonl Paros, i'tz cob mil tu jun cient tu oxc'al tu coblaj chixone'n.⁴ Yi e' xonl Sefatías, i'tz ox cient tu oxc'al tu coblaj chixone'n.⁵ Yi e' xonl Ara, i'tz juk cient tu oxc'al tu o'laj chixone'n.⁶ Yi e' xonl Pahat-moab, nka yi e' xonl Josué tu Joab, at cob mil tu wajxak cient tu coblaj chixone'n.⁷ Yi e' xonl Elam, i'tz jun mil tu cob cient tu ni'cy tu cyaj chixone'n.⁸ Yi e' xonl Zatu, i'tz beluj cient tu ca'wunak o' chixone'n.⁹ Yi e' xonl Zacai, i'tz juk cient tu oxc'al chixone'n.¹⁰ Yi e' xonl Binuy, i'tz kak cient tu ca'wunak cob chixone'n.¹¹ Yi e' xonl Bebai, i'tz kak cient tu junak ox chixone'n.¹² Yi e' xonl Azgad, i'tz jun mil tu cob cient tu junak cob chixone'n.¹³ Yi e' xonl Adonicam, i'tz kak cient tu oxc'al tu waklaj chixone'n.¹⁴ Yi e' xonl Bigvai, i'tz cob mil tu nicy' cient tu kak chixone'n.¹⁵ Yi e' xonl Adín, i'tz cyaj cient tu nicy' cient tu cyaj chixone'n.¹⁶ Yi e' xonl Ater, nka yi e' xonl Ezequías, i'tz jun mutx' tu wajxaklaj chixone'n.¹⁷ Yi e' xonl Bezai, i'tz ox cient tu junak ox chixone'n.¹⁸ Yi

^b 1:2 Is 44:28; 45:1-4.   ^c 1:7 2R 24:13; 25:13-16; 2Cr 36:10, 18.

e' xonl Jora, i'tz jun ciente tu coblaj chixone'n. ¹⁹Yi e' xonl Hasum, i'tz cob ciente tu junak ox chixone'n. ²⁰Yi e' aj Gibar, i'tz jun mutx' tu o'laj chixone'n. ²¹Yi e' aj Belén, i'tz jun ciente tu junak ox chixone'n. ²²Yi e' aj Netofa, i'tz nicy' ciente tu kak chixone'n. ²³Yi e' aj Anatot, i'tz jun ciente tu junak wajxak chixone'n. ²⁴Yi e' xonl Bet-azmavet, i'tz ca'wunak cob chixone'n. ²⁵Yi e' aj Quíriat-jearim, tu Cafira, nin Beerot, i'tz juk ciente tu ca'wunak ox chixone'n. ²⁶Yi e' aj Ramá tu Geba, i'tz kak ciente tu junak jun chixone'n. ²⁷Yi e' xonl Micmas, i'tz jun ciente tu junak cob chixone'n. ²⁸Yi e' aj Betel tu Hai, i'tz cob ciente tu junak ox chixone'n. ²⁹Yi e' xonl Nebo, i'tz nicy' ciente tu cob chixone'n. ³⁰Yi e' xonl Magbis, i'tz xkanca'p ciente tu kak chixone'n. ³¹Yi e' xonl yi junt Elam, i'tz jun mil tu cob ciente tu ni'cy tu cyaj chixone'n. ³²Yi e' xonl Harim, i'tz ox ciente tu junak chixone'n. ³³Yi e' aj Lod tu Hadid nin Ono, i'tz juk ciente tu junak o' chixone'n. ³⁴Yi e' aj Jericó, i'tz ox ciente tu ca'wunak o' chixone'n. ³⁵Yi e' aj Senaa, i'tz ox mil tu kak ciente tu junaklaj chixone'n. ³⁶Ma yi e' pale' yi e' xonl Jedaías nin e' xonl Josué, i'tz beluj ciente tu oxc'al tu oxlaj chixone'n. ³⁷Yi e' xonl Imer, i'tz jun mil tu nicy' ciente tu cob chixone'n. ³⁸Yi e' xonl Pasur, i'tz jun mil tu cob ciente tu ca'wunak juk chixone'n. ³⁹Yi e' aj Harim, i'tz jun mil tu juklaj chixone'n. ⁴⁰Ma yi e' levita, yi xonl Josué tu Cadmiel, ncha'tz e' xonl Hodavías, i'tz oxc'al tu cyajlaj chixone'n. ⁴¹Ma yi e' ajbitz yi e' xonl Asaf, i'tz jun ciente tu junak wajxak chixone'n.

⁴²Ma yi e' q'uicy'lom puert, yi e' xonl Salum, scyuch' yi e' xonl Ater, Talmón, Acub tu e' xonl Hatita, nin yi e' xonl Sobai, i'tz jun ciente tu junak belujlaj chixone'n.

⁴³Ma yi e' yi na chixcon le templo i'tz: Yi e' xonl Ziha, scyuch' yi e' xonl Hasufa tu Tabao, ⁴⁴scyuch' yi e' xonl Queros, Siaha tu Padón, ⁴⁵scyuch' yi e' xonl Lebana tu Hagaba, tu Acub, ⁴⁶scyuch' yi e' xonl Hagab tu Salmai, tu Hanán, ⁴⁷scyuch' yi e' aj Gidel tu Gahar tu Reaía, ⁴⁸scyuch' yi e' aj Rezín tu Necoda, tu Gazam, ⁴⁹scyuch' yi e' aj Uza, Paseah, Besai, ⁵⁰scyuch' yi e' aj Asena, Meunim, Nefusim, ⁵¹Bacbuc, Hacufa, Harhur, ⁵²Bazlut, Mehída, Harsa, ⁵³scyuch' yi e' xonl Barcos, Sísara, Tema, ⁵⁴scyuch' yi e' xonl Nezía, nin scyuch' yi e' xonl Hatifa.

⁵⁵Ma yi e' yi xconake' tu Salomón, i'tz yi e' xonl Sotai tu Soferet, tu Peruda, ⁵⁶scyuch' yi e' xonl Jaala, Darcón, Gildel, ⁵⁷scyuch' yi e' xonl Sefatías, Hatil, Poqueret-hazebaim nin Amón. ⁵⁸Yi cyajlal yi e' yi na chixcon le templo, scyuch' yi chixonl yi e' mos Salomón, i'tz ox ciente tu jun mutx' tu coblaj chixone'n.

⁵⁹Ma yi e' yi e' saj tulak e'chk tnum, Tel-mela, tu Tel-harsa, tu Kerub, Adón nin Imer, quinin lajluchax yi ko e' mero xonl Israel nka qui!. Ej, nin yi e'a'tz i'tz: ⁶⁰Yi e' xonl Delaía tu Tobías, nin Necoda. I'tz kak ciente tu ni'cy tu cob chixone'n. ⁶¹Ncha'tz yi e' chixonl yi e' pale', i'tz yi e' xonl Habaía tu Cos, nin Barzilai, yi jun yi ume' te jun scyeri yi e' me'l Barzilai yi aj Galaad. Cha'stzun te tocle'n chibi' tetz Berzilai. ⁶²Cyakil yi e'a'tz, oc joyle'n chibi' le liwr kale tz'ibane't chibi' cyakil yi e' xonl Israel, poro quinin jal chibi'. Cha'stzun te cycle'n laju'n xchixo'l yi e' pale!. ⁶³Ncha'tz tal yi gobernador^d scyetz tan qui chiwane'n te yi e'chk oy yi na opon tetz chiwa' yi e' pale', jalen cu'n yil jal jun pale' yi ba'n xcon yi Urim tu Tumim^e ta'n tan lajluchaxe'n yi ko bintzi nin e' pale' nka qui!.

^d 2:63 Esd 1:8. ^e 2:63 Ex 28:30; Nm 27:21; 1S 14:41.

⁶⁴ Yi cyajjal cyakil yi e' xonl Israela'tz, i'tz ca'wunak cob mil tu ox ciente tu oxc'al tu lajuj chixone'n. ⁶⁵ Poro quinin e' oc yi chi'esclaw tajjal. Nin yi e' chi'esclawa'tz, i'tz juk mil tu ox ciente tu junak juklaj chixone'n. Ncha'tz at cob ciente ajbitz yi e' yaj tu xna'n yi qui e' oc tajjal. ⁶⁶ Ncha'tz at juk ciente tu junak waklaj chichej tu cob ciente tu ca'wunak o' chimula!. ⁶⁷ Ncha'tz at cyaj ciente tu junak o'laj chicamey, nin kak mil tu juk ciente tu junak chiburu!.

⁶⁸ At tzun e', e' baj opontz le templo tetz Kataj yi at Jerusalén, nin baj cyoyil e'chk balaj oy tan je'se'n pon junt tir yi ca'l Kataj. ⁶⁹ Ncha'tz baj cyak'ol pwok tan je'se'n pon yi ak'un. Cho'n xome'n cyen te'lj yi mbi cu'n at scyuch!. Molxij e'chk lajuj lo' quintal tu ni'cy oro cya'n. Ncha'tz molxij e'chk oxc'al lo' quintal sakal. Nin molxij jun ciente be'ch cyetz pale' cyak'un.

⁷⁰ Yi e' pale' scyuch' yi e' levita, scyuch' jujunt xonl Israel, cho'n e' baj cyaje'n cyen tan najewe'n Jerusalén. Ma yi e' ajbitz scyuch' yi e' q'uicy'lom sawan, scyuch' yi e' yi na chixcon le templo, scyuch' yi e' mas xonl Israel, cho'n e' cyaje'n cyen tulak cyetz chi'ama'l.^f

Yi toque'n banle'n yi patbil chitx'ixwatz

3 ¹ Itzun bantz yi tucumule'n yi juki'n xaw tetz yi yob, nin te yi nsken chibaj naje' yi e' xonl Israel swutzak yi chi'ama'l, nintzun e' mol quibtz chichakil cu'n le tnum Jerusalén.^g ² Ma cyetz Josué, yi cy'ajl Josadac scyuch' yi e' mas pale', tu Zorobabel yi cy'ajl Salatiel, tuml cyakil yi e' chixonl, nin e' oc tan banle'n jun patbil chitx'ixwatz^h tan pate'n cyoy tetz Ryos chi na tal yi ley Moisés, yi ḥchakum Ryos. ³ Ej, nin cho'n je'n chibnal junt tir tibaj yi xe' yi antiw yi xitnak. Ja chixob scyetz yi e' chicontr yi najlche' chinaka'jl, poro quinin nchitane' tan banle'n yi jun patbil chitx'ixwatz'a tz. Ma yi bnixe'n, cyakil jalchan nin cyakil cwe'n k'ej, ⁱ e' oc tan pate'n chitx'ixwatz tibaj tan tak'le'n k'ej Kataj. ⁴ Ncha'tz e' oc tan banle'n tane'n yi jun wutzile'n nim k'ej yi na bi'aj Tetz Scabte'^j chi yi ley yi tz'iba'nt cyen. Nin cyakil k'ej e' oc tan pate'n chitx'ixwatz chi tane'n chicstumbr, nin cyak' cyakil yi cyoy yi tajwe'n tan cyoyil. ⁵ E' pat yi chitx'ixwatz yi tajwe'n tan chipatil cyakil k'ej, nin e' ban tane'n yi k'ej tetz yi ne'ë xaw, na ya'stzun yi e'chk k'ej yi bixba'nt cyen tan tak'le'n k'ej Kataj.^k Nin at wi'nin e' yi tetz cu'n cyalma' ja chopon tan toye'n yi chitx'ixwatz yi chigan tu!. ⁶ E' xe'tij tan pate'n cyoy tetz Kataj le bajx k'ej tetz yi juki'n xaw te yi yob. Nin te yi tiempa'tz ya'stzun taxk xe'tij banle'n yi ca'l Kataj Jerusalén. ⁷ Poro nintzun e' txumtz tan banle'n yi ca'l Kataj, cyak' pwok scyetz yi e' bnol ca'l tan banle'n yi ak'un. Ncha'tz e' ban scye'j yi e' se'ol tze!. Nin ncha'tz cyak' ixi'n triw, tu aceit scyetz yi aj Tiro tu Sidón, tan chibene'n tan ticy'le'n e'chk tze' yi cedro jalen wi'wtz Líbano, nin tan saje'n cya'n wi mar, tan tule'n Jope yi at tzi mar. Ya'stzun cyulejtz, chi yi permis yi tak' yi rey Ciro cwent Persia scyetz.

Yi cyoque'n tan banle'n yi ca'l Kataj Jerusalén

⁸ Tircu'n tzun cyoque'ntz tan ak'un tan banle'n yi ca'l Kataj. Oc Zorobabel yi cy'ajl Salatiel, tu Josué yi cy'ajl Josadac. Ncha'tz e' ban yi e' pale' scyuch' yi e'

^f 2:70 1Cr 9:2; Neh 11:3. ^g 3:1 Neh 7:73—8:1. ^h 3:2 Ex 27:1. ⁱ 3:3 Ex 29:38-42; Nm 28:1-8. ^j 3:4 Lv 23:33-36; Nm 29:12-38; Dt 16:13-15. ^k 3:5 Nm 28:11—29:39.

xonl Leví, scyuch' cyakil yi e' yi e' ul junt tir Jerusalén. E' xe'tij te yi ak'un tul yi ca'p xaw tetz yi ca'p yob yi cyunle'nix. Nin yi e' yi e' oc sju' yi ak'un i'tz yi e' xonl Leví yi nsken tz'ak junak yob cyak'un. ⁹Ma tetz Josué scyuch' yi e' cy'ajl, scyuch' yi e' mas xonl, junit e' ban cyetz tan ak'un scyuch' yi e' xonl Cadmiel, scyuch' yi e' tetz cy'ajl, na e' cu'n xonl Judá. Ncha'tz junit e' ban scyuch' yi e' xonl Henadad, yi e' xonl Leví. E' tzun e' bajx cu'n tan tiwle'n yi ak'un te ca'l Kataj.

¹⁰Yi xe'te'n cu'se'n xe' yi ca'l Kataj, nintzun e' opon cyakil yi e' pale!. Tircu'n chiweko'n quib tu yi be'ch cyetz tetz pale', nin cy'a'n len jujun chun cya'n. Ncha'tz e' ban yi e' xonl Leví, yi e' tu Asaf, cy'a'n e'chk ma'cl cya'n tan tak'le'n chik'ajsbil tetz Kataj, chi yi talnak Luviy yi toque'n tetz chireyil yi e' xonl Israel.¹¹ At jun k'u'j na chitzan tan bitz, nin at junt k'u'j na tza'wen tzaj yi bitz, nin je na cyale'j: "Katyoxíink tetz Kataj, na chumbalaj nin yi banl talma' i,"^m nin quinin bajbsbe'n tetz yi banl talma' skibaj yi o' xonl Israel," che'ch.

Wi'nin chiçh'ine'n tan bi'l tzatzin ate' cu'nt tan tak'le'n chik'ajsbil tetz Kataj, na ya'stzun cwe'n xe' yi ca'l Kataj.

¹²Ma yi e' pale', scyuch' yi e' mas xonl Leví, scyuch' yi e' wi' banl chiwi' yi jujun k'u'j xonl Israel yi sken tijin chic'u'l, nin yi quilnak yi bajx ca'l Kataj, wi'nin cyok'e'n yi cwe'n xe' yi ac'aj ca'l. Nin wi'nin e' yi wi'nin cyok'e'n tan bi'l tzatzin yi ate' cu'nt. ¹³Wi'nin o'kl ate' cu'nt tircu'n, na wi'nin e' yi na chiçh'in tan yi tzatzin yi ate' cu'nt. Nin at e' na chok' tan bis, chin chiwi' nin tan o'kl, nin tan sich!, nin kajpe'n nin na icy'e't chiwi'.

Yi chixcyeve'n yi e' contr tan makle'n yi ak'un

4 ¹Itzun bantz, yi quibital yi e' kacontr yi o' aj Israel, yi o' xonl Judá tu Benjamín, yi na katzan ketz tan banle'n yi ca'l Kataj, wech na inak kule'n junt tir le ka'ama'l,² nintzun e' ultz tan yol scyetz Zorobabel tu Josué, nin scyetz yi e' kawi' banl wi', itzun cyaltz:

—E'u' xonl Israel, ¿cuj pe' cya'nu' yil ko'c ketz tan quich'eye'nu' tan banle'n yi ca'l Kataj? Na ncha'tz o', ni'cu'n o' scyuch'u', na junit Ryos na kac'u'laj scyuch'u', nin na kapat ketz katx'ixwatz swutz i' jetz te yi tiemp tetz Esar-hadón yi rey tetz Asiria yi o' ulsan tzone'j.ⁿ

³Poro nin cyal Zorobabel tu Josué scyuch' yi e' mas bajxom yi qui'c rmeril, nin je cyal scyete'j:

—Qui'c rmeril tan cyoque'nu' tan banle'n yi ca'l Kataj, yi ketz kaRyosil yi o' xonl Israel, na tajwe'n tan bnixe'n ka'n ketz kachuc, chi yi ca'wl yi tak'kawutzile'n Ciro yi rey cwent Persia.

⁴Yi quibital yi e' kacontr yi xtxolbila'tz, nintzun chi'ch chic'u'l ske'j, nin e' oc tan tocse'n chic'u'l yi e' mas aj Judá tan qui cyoque'n il tan ak'un. ⁵Ncha'tz cyak' pwok scyetz cobox bajxom yi na chicawun jak' ca'wl yi rey, tan qui cyak'ol ama'll tan banle'n yi ca'l Kataj Ryos. Ya'stzun e' ban te yi tiemp yi ncawun Ciro yi rey, jalen te yi tiemp yi ncawun Darío yi rey.

⁶Ma te yi tiemp yi toque'n cyen Asuero^o tetz rey, nintzun ben u'j cya'n tan kaxochle'n yi o' aj Judá yi ato' Jerusalén. ⁷Ncha'tz e' ban yi toque'n cyen

¹3:10 1Cr 25:1; 2Cr 29:25-30. ^m 3:11 1Cr 16:34; 2Cr 5:13; 7:3; Sal 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Jer 33:11. ⁿ4:2 2R 17:24-41. ^o4:6 Est 1:1. ^p4:7 Neh 1:1.

Artajerjes^p tetz rey cwent Persia. Yi Bislam, Mitrídates, Tabeel scyuch' yi e' mas cyuch', nin ben chitz'ibal jun u'j swutz Artajerjes yi rey tan kaxochle'n yi o' aj Judá. Nin yi u'j yi bnix cya'n, bnix cya'n le chiyol, nin tan yi e'chk letra yi na xcon cyak'un yi e' arameo. ⁸Ncha'tz ban yi wi'tz bajxom yi na bi'aj Rehum tu yi tetz tajtz'ib yi na bi'aj Simsai, nin ben chitz'ibal jun u'j tetz Artajerjes yi rey tan tak'le'n kil yi o' aj Jerusalén. ⁹⁻¹¹Yi tz'ibani tetz yi u'ja'tz i'tz Rehum tu yi tajtz'ib Simsai, scyuch' yi e' mas ajcaw, scyuch' chibajxom yi e' sanlar, nin yi e' mas ajcaw cwent Persia, Erec, Babilonia tu Susa, yi na a'lchij Elam tetz. Tircu'n junit e' ban scyuch' yi e' mas ajcaw yi ate' lakak e'chk mas tnum, yi at jak' ca'wl yi wi'tz ajcaw Asnapar, nin cho'n cyule'n tan najewe'n le e'chk ama'l cwent Samaria tu e'chk ama'l swutz o'ctzaj yi tzanla' Eufrates. Je na tal yi carte'l yi opon swutz Artajerjes yi rey:

“Yi u'je'j, i'tz tetz teru' yi wi'tz kareyil Artajerjes, nin ja bnix ka'n yi o' yi o' xchakumu', yi ato' le e'chk ama'l swutz o'ctzaj yi tzanla' Eufrates.

¹²”Ilu' kareyil, na kaj kal teru': Yi e' judiy, yi tak' kareyil ama'l scyetz tan cyule'n junt tir le chi'amal Jerusalén, na chitzan tan banle'n ba'n tetz yi chitnumil, na na chitzan tan banle'n yi tapij solte'j yi tnum. Ej, nin chocopon tan contri'n ske'j, na e' pajol ca'wl!. ¹³Cha'stzun te na katzan tan talche'n teru', na yi kol chixcye' tan banle'n yi chitnumil, nin tan je'se'n junt tir yi tapij, qui't chichoj yi alcawal tu e'chk cutxuj, tu e'chk mas pwok yi na saj xchixo'l. Ej, nin tan paj yi quil cyak!, quil jal mas bambilu!. ¹⁴Ilu' kareyil yi o' ketz yi ato' jak' ca'wl! qui na kaj yil bajij yi jun xtxolbila'tz te'ju', cha'stzun te ja katxum tan bene'n katz'ibal yi jun u'je'j tan talche'n teru!. ¹⁵Ilu' teru' kareyil, ba'n tcu'n yi nink tz'ocu' tan joyle'n yi e'chk u'j yi colij cyak'un yi e' ajcaw sajle'n, nin stile'u' kale na talwit yi e' yi ate' le yi jun tnuma'tz, e' len cu'n pajol ca'wl, nin chin xo'wbil nin e' yil cho'c tetz kacontr. Nk'e'tz ntin tetz ketz, ma na tetz cyakil nación bene'n tzi'n, na ya'stzun e' banak sajle'n. Nin ya'stzun quil yi cwe'n woq'u'i'n yi chitnumil. ¹⁶Ma jalu', ilu' kajcaw, na katzan tan talche'n yi xtxolbile'j teru' na yi kol chixcye' tan banle'n junt tir yi tnum tu yi tapij solte'j, tz'elepon k'leju' nin qui't xeye'u' tan chicawen'. Nin tan yi xtxolbila'tz, ncha'tz xchibne' cyakil yi e' mas nación yi ate' swutz o'ctzaj yi tzanla' Eufrates,” che'ch yi e' bajxoma'tz ban nintz tul yi u'j yi opon swutz yi rey. ¹⁷Yi tpone'n yi u'j swutz yi rey, nintzun saj bnol junt u'j tan talche'n scyetz yi e' ajcawa'tz, nin je na tale'j:

¹⁸“Na waj yil wal mu'x tal tzitetz te yi jun u'j yi ulnak ita'n tzinwutz, yi je'nakt itx'ixpulwok le ketz kayol. Ja je' si'le'n tzinwutz. ¹⁹Ncha'tz ja no'c tan joyle'n tkanil yi xe'n tane'n yi jun tnuma'tz, nin bintzinin, yi jun tnuma'tz chin cachi' nin, na e' cu'n pajol ca'wl yi e' wunak yi ate' tc'u'l, nin ala' tir e' oc tan contri'n scye'j mas tnum. ²⁰Nin le yi jun tnuma'tz, e' jal balaj rey yi e' cawun tibaj cyakil e'chk ama'l toque'n tzi'n, kale atite't yi tzanla' Eufrates. Nin ja cho'c cyakil wunak jak' chica'wl, na ja chichoj e'chk alcawal tu e'chk cutxuj scyetz.

²¹Cha'stzun te na waj yil ben mantar ita'nwok tan chimakle'n te yi ak'un. Qui't tz'oc kbal yi ak'un, jalen cu'n chincawun junt tir yi kol bnix nka qui!. ²²Eli'ch yi ca'wle'j te ic'u'l, na ko tzun chixcye' tan kaxite'n tircu'n,” chij yi rey ban nintz.

²³Yi topone'n yi u'je'j tk'ab Rehum, nin yi je'n si'le'n swutz i' tan Simsai yi tajtz'ib, nin yi quibital chicyakil cu'n scyuch' yi e' mas ajcaw, lajke'l nin tzun e' bene'ntz Jerusalén tan chimakle'n yi e' judiy yi na chak'uj. ²⁴Cha'stzun te qui't

oc ak'un te yi ca'l Kataj yi at Jerusalén, jalen te yi tele'n ca'p yob tan Darío yi rey tan cawu'n tibaj yi ama'l Persia.

Yi toque'n junt tir ak'un te yi ca'l Kataj

5 ¹Itzun bantz nintzun cyal yi cob elsanl stzi! Ryos yi Hageo^a tu Zácarías yi cy'ajl Iddo, scyetz yi e' judiy yi najlche! Judá, scyuch! yi e' yi ate! Jerusalén yi e'chk xtxolbil yi tal Ryos scyetz. ² Yi quibital Zorobabel yi cy'ajl Salatiel, tu Josué yi cy'ajl Josadac, yi e'chk xtxolbila'tz yi tal Ryos tetz Hageo tu Zácarías, nintzun cho'c junt tir tan ak'un tan banle'n yi ca'll Kataj Jerusalén. Nin xomche' yi e' elsanl stzi! Ryosa'tz tan quich'eye'n. ³⁻⁴Poro yi quibital Tatnai, yi gobernador yi na cawun le e'chk ama'l swutz o'ctzaj yi tzanla! Eufrates, tu Setar-boznai, nintzun e' ul scyuch! yi e' yi xom chiwi' scye'j tan makle'n junt tir yi ak'un. Itzun cyaltz: “¿Na' mmak'on ama'l tzitetz tan itoque'n tan banle'n junt tir yi ak'une'j, nin tan toque'n e'chk tze' ita'n te'j? ¿Na' scyetz e' yi na chitzan tan ak'un te yi jun ak'une'j?” che'ch bantz.

⁵Poro ntyoxtu' tetz Ryos yi ilenin xom i' scye'j yi e' kabajxom yi o' judiy, cha'stzun te quinin tane' yi ak'un. Poro yi e' contra'tz ilenin ja chijoy puntil, na nin ben junt u'j cya'n swutz Darío yi rey. ⁶Yi e' yi bensan yi u'ja'tz tetz yi rey i'tz Tatnai, yi gobernador yi na cawun tibaj e'chk ama'l swutz o'ctzaj yi tzanla! Eufrates, nin Setar-boznai, scyuch! yi e' mas ajcaw yi na chicawun xlaj i'.

⁷⁻⁸Je na tal yi u'j yi ben cya'n swutz Darío yi rey:

“Ilu' kareyil, jun yos tetz teru' nin ba'nk atitu!. Ntin na kaj kal teru' yi ja xka'l tan tiwle'n yi e'chk ama'l Judá, nin ja kil yi ilenin na tzan banle'n yi jun ca'l Ryos tul yi tnuma'tz. Na chitzan tan banle'n tan e'chk Imak c'ub yi se'iij cu'n tane'n. Nin ja oc e'chk tz'lum cya'n te yi tapij. Chin lajke'll nin quitane'n tan banle'n yi ak'un. ⁹Yi nkopon xchixol, nintzun nkajak scyetz yi chibajxom yi e' judiya'tz, yi na' tzun mmak'on ama'l scyetz tan banle'n yi jun ak'una'tz.

¹⁰Ncha'tz ja kajak scyetz yi mbi chibi' yi e' bajxom te yi jun ak'una'tz, na yi kajbil i'tz yi nin klo' nkak! chibi' teru'.

¹¹”Itzun ncyaltz sketz: ‘Yi ketz, na kalok' jun Ryos yi bnol tetz yi tcyaj tu yi wuxtx'otx', nin na katzan tan banle'n ba'n tetz yi ca'l yi bnixnak tan jun kareyil yi o' xonl Israel tenxchan,’ che'ch.

¹²”Ncha'tz ja cyal: ‘Yi e' kamam kate' cyak! chi'ch c'u'lal tetz kaRyosil, cha'stzun te tk'ol i' ama'l tetz Nabucodonosor yi rey tetz Babilonia, yi caldeo, tan chibene'n pres, nin tan xite'n yi ca'le'j.’ ¹³Poro yi tele'n tiemp yi toque'n cyen Ciro tetz rey le ama'l Babilonia, nin yi tele'n jun yob tan i' tan cawu'n, nintzun tak! i' ama'l tan banle'n junt tir yi ca'll Kataj,” che'ch.

¹⁴”Ncha'tz ja cyal: ‘Yi tk'ol Ciro yi rey ama'l tan banle'n yi ca'l Kataj, nin ben i'-tz tan ticy'le'n tzaj yi e'chk ma'cl yi aj tcy'al Nabucodonosor le ca'l Kataj tzone'j, nin opontz ta'n Babilonia. Cho'n tk'ol Ciro yi e'chk ma'cla'tz tetz Sesbasar yi oc ta'n tetz gobernador le tnume'j Jerusalén. ¹⁵Tak! Ciro ama'l tetz Sesbasar tan bene'n tcy'al e'chk ma'cla'tz, nin tak! i' ama'l tetz tan banle'n junt tir yi templo kale cu'nakit woc'. ¹⁶Cha'stzun te jetz yi tule'n Sesbasar tzone'j

^a5:1-2 Hag 1-2; Zac 1:1; 4:6-10; 6:15. ^b5:11 1R 6—7. ^c5:12 2R 25:8-12; 2Cr 36:17-20; Jer 52:12-15.

^d5:13 Esd 1:2-11.

Jerusalén, ja cu' xe'tzbil yi ak'un ta'n xe ca'l Kataj, nin jetza'tz xe'tle'nix yi ak'un. Nin txe'n kaxcye' te'j, che'ch yi e' xonl Israela'tz bantz sketz.

¹⁷"Ma jalu' ilu' kareyil, na kaj kajak pawor teru', yi nink tz'ocu' tan joyle'n, yi na' colije't e'chk u'j yi ko bintzi tak! Ciro yi rey ama'l tan cyoque'n yi e' judiy tan banle'n yi jun temploja'tz. Nin ko bintzi yi xtxolbile'j na kaj kubit teru', nin na kaj kubit yi mbi xtxumu'nu' te yi xtxolbila'tz," chij yi u'j yi opon swutz yi rey.

6 ¹Nintzun ben mantar yi rey Darío tan joyle'n e'chk u'j'a'tz tul e'chk cu'lbil u'j yi at Babilonia. ²Cho'n tzun jale'n jun liwr xe chica'l yi e' ajcaw tetz yi tnum Ecbatana yi at le ama'l Media. Nin je na tal yi jun u'j'a'tz:

³"Itzun bantz tul yi bajx yob tan Ciro yi rey tan cawu'n le ama'l Persia, nintzun el yi jun ca'wle'j ta'n, nin yi xtxolbil, i'tz te yi xe'n sbne' yi templo, yi ca'l Ryos Jerusalén. Oken kbal banle'n, nin xe'tok cu'se'n yi xe', bantz bnixe'n jun balaj ca'l, bantz cyopone'n yi e' wunak tan cyoyil chitx'ixwatz le yi jun amalla'tz. Nin tajwe'n yi junak juk metr tz'an yi wutz tkan yi jun ca'l'a'tz, nin junak juk metr tz'an yi wutz. ⁴Ba'n xcon ox txol Imak c'ub cu'n. Kalena's tzun lben balaj tze' tibaj. Ma yi pwok yil sotz te'j, tajwe'n tan xchojol yi rey.

⁵"Ma yi e'chk ma'cl yi xconk le ca'l'a'tz, ba'n cha'j junt tir yi ma'cl yi sajnak tcy'al Nabucodonosor, yi oro cu'n tu sakal. Ba'n cha'jt, na cho'n saje'n le templo yi xitnak Jerusalén. Nin tajwe'n tan taje'n junt tir cyakil yi e'chk ma'cla'tz, na ya'stzun xac tan xcone'n."

⁶Yi tbital Darío yi rey yi xtxolbila'tz nintzun ben jun u'j ta'n tetz Tatnai tu Setar-bozna'i, scyuch' yi e' mas ajcaw yi na chicawun le e'chk ama'l swutz o'ctzaj yi tzanla' Eufrates, tan talche'n scyetz yi xtxolbile'j:

⁷"Axwok Tatnai scyuch' yi e' mas ajcaw, na waj lwal tzitetz. Quil che' ixuxwok yi e' judiy. Ak'wok amal'scyetz yi chibajxom tan cyoque'n tan banle'n yi jun temploja'tz." ⁸Nin je jun ca'wle'j tan koque'n tan quich'eye'n tan banle'n yi jun ak'una'tz. Cyakil yi pwok yi na saj le e'chk ama'l yi at swutz cy'en yi tzanla' Eufrates, tajwe'n tan tak'le'n scyetz yi e' aj Judá tan quich'eye'n, bantz bnixe'n chan yi ak'un. ⁹Nin tajwe'n tz'ak'l'ij cyakil yi tajwe'n scyetz yi e' pale' yi ate' le ama'l'a'tz. Tajwe'n yil tz'ak'l'ij e'chk ne'x wacx, Imak cne'r nka e'chk ne'x cneru' scyetz, na ya'stzun yi na xcon cya'n tetz chitx'ixwatz. Ncha'tz tajwe'n tz'ak'l'ij e'chk takle'n chi tane'n ixi'n triw tu atz'um, ¹⁰tu ta'al uva, tu aceit. Tajwe'n tz'ak'l'ij scyetz, na ya'stzun na oylij tetz Ryos yi at tzi'n tcyal' tan stzatzine'n i' scye'j. Ncha'tz na waj yil chijak yi banl talma' Ryos swibaj yi in wetz ireyil, scyuch' yi e' innitxa!. ¹¹Ncha'tz na waj wal: Yi ko at jun yi quil sban tane'n yi jun ca'wle'j, tajwe'n tan tele'n tzaj jun ptzo'm te yi ca'l, nin jek c'alij i' te'j. Ma yi ca'l i', cuk woq'ui'n, junawes nin woq'ue'k cyen tu'tz. ¹²Nin yi Ryos yi txalone'n yi tnum Jerusalén scyetz yi tetz tanum, tz'ocopon i' tan xite'n alchok rey nka nación yil tz'oc tan joyle'n puntiil tan xite'n yi tetz ca'l yi at Jerusalén. Ya'stzun yi ca'wl yi na chintzan tan talche'n nin tzitetz. Nin tajwe'n tzibawok tane'n tircu'n yi wetz inca'wla'tz," stzun Darío yi rey ban nintz tul u'j.

Yi cyoque'n yi e' xonl Israel tan wi'tze'n yi ca'l Kataj, nin tan ticy'se'n wutz k'ej

¹³Yi tpone'n yi u'j xchiwutz Tatnai yi gobernador, tu Setar-bozna'i, scyuch' yi e' mas ajcaw yi ate' le ama'l'a'tz, swutz o'ctzaj yi tzanla' Eufrates, nintzun e' ban

^u6:7 Hag 2:21.

tane'ntz, quib yi tal Darío yi rey scyetz.¹⁴ Cha'stzun te ja jal puntil tan cyoqe'n cyakil yi cyajcawil yi e' judiy tan bnixe'n chan yi jun ak'una'tz. Ej, nin ya'tznin cyajbil yi cob elsanl stzi! Ryos, yi Hageo, tu Zacarías yi cy'ajl Iddo.¹⁵ Nin ja bnix yi templo chi yi cyajnake' cyen cawu'n te'j tan Kataj Ryos, ncha'tz chi yi ca'wl yi cyak'nak Ciro tu Darío, tu Artajerjes, yi e' rey banake' cyen le ama'l Persia.¹⁵ Ja bnix yi ak'un cya'n^w le ox tajjal yi xaw Adar, tul yi kaki'n yob tan yi rey Darío tan cawu'n le ama'l Persia.

¹⁶Ticy'e'n tzun wutz k'ej yi ca'l Kataj cyak'un cyakil yi e' xonl Israel yi xcha'knake' pres, scyuch' yi e' pale', nin yi e' levita.¹⁷Wi'nin chitzatzine'n yi ticy'e'n wutz k'ej yi ca'l'a'tz, nin baj cyoyil yi chitx'ixwatz. E' oc tan pate'n jun ciente ne'x wacx tu cob ciente cne'r, tu cyaj ciente ne'x cneru!. Ncha'tz cyoy coblaj chiw, jujun te yi jujun k'u'l ej. Ya'stzun yi cyoy yi cyak' len tan stzajse'n yi quil.

¹⁸Cyoque'n tzun yi e' xonl Israel tan banle'n chimunl swutz Kataj Ryos. Ncha'tz yi e' pale', e' oc tan banle'n yi cyetz chimunl. Ej, nin ncha'tz e' ban yi e' xonl Leví. Bnix e'chk xtxolbila'tz cya'n chi tz'iba'nt cyen tan Moisés.

Yi ticy'e'n yi Pasc cya'n

¹⁹Ma le cyajlaj tajjal yi bajx xaw tetz yi yob,^x cyakil yi e', yi e' opon junt tir Jerusalén e' ban tane'n yi Pasc.²⁰Te yi cyoqe'n tan banle'n tane'n, nin chixansaj quib yi e' pale' scyuch' yi e' xonl Leví. Kalena's tzun cyoqe'n yi e' xonl Leví tan biyle'n chitx'ixwatz tetz Pasc. Cyoy yi cyetz chitx'ixwatz, nin chitx'ixwatz yi e' yi e' ult.²¹Cyakil yi e' xonl Israel yi e' ult junt tir Jerusalén, e' ban tane'n yi Pasc. Ncha'tz e' ban yi e' awer nak yi nsken cyaj cyen quiol yi e'chk yab ajtza'kl yi xomche' te'j sajle'n.^y E' ban tane'n yi Pasc scyuch' yi e' xonl Israel, na nin cyek xchi' yi kaRyosil yi o' xonl Israel.²²Juk tzun k'ej e' ban tan banle'n tane'n yi jun k'ej'a'tz. Baj pam cya'n yi qui'c xtx'amil. Nin wi'nin chitzatzine'n chicyakil cu'n, na ja quil yi banl talma' Ryos. Na nin oc tk'ol Ryos le xtxumu'n yi rey tan tk'ol ama'l, nin tan quich'eyane'n tan banle'n yi ca'l Kataj yi kaRyosil.

Yi cyopone'n Esdras scyuch' yi e' mas tanum le tnum Jerusalén

7 ¹Itzun bantz yi tele'n tiemp, nin yi toque'n cyen Artajerjes tetz ajcaw le ama'l Persia. At tzun jun pale' yi at Babilonia yi na bi'aj Esdras, yi ul tzone'l Jerusalén. Yi jun yaja'tz i' mero xonl Aarón, yi bajx pale', na i' xonl Serañas, tu Azarías, nin Hilcías, yi e' cu'n xonl Salum. ²Yi Saluma'tz, ya'stzun cy'ajl Sadoc, ma yi Sadoc i' cy'ajl Ahitob, ³ma yi Ahitob i' cy'ajl Amarías, ma yi Amarías i' cy'ajl Azarías, ma yi Azarías i' cy'ajl Meraiot, ⁴ma Meraiot i' cy'ajl Zeraías, ma Zeraías i' cy'ajl Uzi, ma Uzi i' cy'ajl Buqui, ⁵ma Buqui i' cy'ajl Abisúa, ma Abisúa i' cy'ajl Finees, ma Finees i' cy'ajl Eleazar, ma Eleazar i' cy'ajl Aarón yi bajx pale'.

⁶Yi Esdrasa'tz, i' jun balaj ajchusunl scye'j wunak te yi ley Ryos yi ak'lij tetz Moisés. Nin xomij yi banl talma' Kataj te'j. Cha'stzun te tk'ol Artajerjes yi rey cyakil yi mbi cu'n jak i' tetz. Nin cha'stzun te pakxe'n junt tir le tnum Jerusalén.

^v6:14 Esd 5:1-2; Hag 1:1; Zac 1:1. ^w6:15 Yi jun ca'l Kataja's, na a'lchij "yi ca'p templo" ja xcon cya'n jalen yi tulake'n Kataj Jesucristo. Junak yob te yi ntaxk itz'ij Jesucristo, ocnak yi rey Herodes "el Grande" tan yubse'n. Ej nin ja xcon jalen yi yob 70 tib yi titz'e'n Jesucristo. Tul yi jun yoba'tz ya'stzun cwe'n woq'ue'n cyak'un yi e' sanlar tetz Roma jak ca'wl Tito. Jetza'tz qui'c jun templo at Israel.

^x6:19-22 Ex 12:1-20; Dt 16:1-8. ^y6:21 Neh 9:2; 10:28; 13:3.

⁷Yi pakxe'n Jerusalén, xomche' coboxt xonl Israel te i!. Xomche' cobox pale' te'j, scyuch' cobox xonl Leví, nin cobox ajbitz, scyuch' cobox q'uiicy'lom puert, tu yi e' ak'unsom xe ca'l Kataj. Nin te yi tiempa'tz yi tunle'nix, ya'stzun yi sken el jukix yob tan Artajerjes tan cawu'n le amal Persia.

⁸⁻⁹Itzun bantz, tan yi banl talma' Ryos, nintzun xtxum Esdras tan tule'n Jerusalén. E' el tzaj Babilonia le bajx tajjal yi bajx xaw tetz yi juki'n yob tan Artajerjes tan cawu'n, nin e' ul tzone'j Jerusalén le bajx k'ej tetz yi o'i'n xaw tetz yi ite'n nin yoba'tz. ¹⁰Yi mero tajbil Esdras i'tz tan tele'n xtxum mas te yi ca'wl Kataj, nin tan banle'n tane'n, nin tan chichusle'n yi e' mas xonl Israel te yi e'chk ca'wla'tz.

Yi permis yi tak' Artajerjes yi rey tetz Esdras

¹¹Je na tal yi u'j yi tak' Artajerjes yi rey tetz Esdras, yi pale' yi chusijt te yi e'chk ca'wl Ryos yi ak'ijt scyetz yi e' xonl Israel. Je yi xtxolbile'j:

¹²"Yi in wetz in Artajerjes, in yi rey, nin na chintzan tan talche'n jun yos tetz teru' ilu' Esdras. Ilu' jun pale', nin chusiju' te yi ca'wl yi Ryos yi cho'n at tcyaj. ¹³Ja el jun ca'wl wa'n tan talche'n yi ko at jun xonl Israel yi at bene'n tzi'n yi na taj tz'aj junt tir Jerusalén te'ju', ba'n tz'ajt. Qui'c na ban ko e' pale' nka e' xonl Leví, alchok scyetz ba'n tz'ajt. ¹⁴Na ja bixe' wa'n, scyuch' yi juk yaj yi ate! tan wuch'eye'n tzone'j, tan bene'nu' tan xajse'n yi tnum Jerusalén cwent Judá, chi yi ca'wl yi tak'nak Ryos teru'. ¹⁵Ba'n tcy'aj ninu' e'chk oro tu sakal yi na katzan tan tak'le'n nin tetz yi chiRyosilu' yi at Jerusalén. ¹⁶Nin ncha'tz, ba'n tcy'aj ninu' yi e'chk oro tu sakal yi scyak'e' cyakil wunak yi najlche' bene'n tzi'n Babilonia, tu yi e'chk mas ich'eya'n yi scyak'e' yi e' wunak, scyuch' yi e' pale' tan banle'n yi ca'l yi chiRyosilu' Jerusalén. ¹⁷Nin tan yi e'chk ich'eya'na'tz, ba'n slok'u' e'chk ne'x wacx, tu e'chk lmak cne', nin e'chk ne'x cneru', tu e'chk oy, chi tane'n ixi'n triw tu ta'al uva, tan toyilu' wi yi patbil tx'ixwatz yi at le ca'l yi chiRyosilu' le tnum Jerusalén.

¹⁸"Ma yi sowril yi oro tu yi sakal, ba'n xcon ta'nus' scyuch' yi e' mas tuch'u' kale atit yi tajwe'n te yi ak'un, nin chi yi tajbil yi chiRyosilu'.

¹⁹"Ma yi e'chk ma'cl yi ja wak' teru' tan xcone'n xe ca'l chiRyosilu', ba'n tabnaju' tk'ab yi Ryos tetz Jerusalén. ²⁰Ej, nin alchok scyetz mas e'chk takle'n yi tajwe'n teru' tan banle'n yi ca'l Ryos, ba'n tcy'aje'l tzaju' tulak e'chk cu'lbil kale colije't yi e'chk inme'bi'l wa'n. ²¹Ncha'tz na chintzan tan talche'n scyetz cyakil yi e' colol pwok, yi ate' jak' chica'wl yi e' ajcaw yi najlche' jalaj cy'en yi tzanla' Eufrates, yi tajwe'n tan cyak'ol yi mbil sjak Esdras scyetz. Na i' jun pale' yi chusijt te yi xchusu'n Ryos yi at tzi'n tcyaj. ²²Ba'n cyak' kak mil tu kak cient liwr sakal, nin ba'n cyak' junak cob mil litr triw, tu cob mil tu cob cient litr win, tu cob mil tu cob cient litr aceit, tu cyakil yi atz'um yil sjak i'.

²³"Ncha'tz ba'n cyak' cyakil yi mbi tajwe'n tan xcone'n tetz yi ca'l Ryos le tnum Jerusalén, nin quil chijiix quib tan tak'le'n. Na qui na waj yi nink cawsaj Ryos yi ketz ka'ama'l scyuch' yi e' innitxa'. ²⁴Ej, nin ncha'tz qui'c cuj yi nink jaklij e'chk cutxuj scyetz yi e' yi na chixcon xe ca'l Ryos chi quitane'n yi e' pale', nka yi e' xonl Leví, nka yi e' ajbitz, nka yi e' q'uiicy'lom puert, scyuch' yi e' mas yi na chixcon xe ca'l Ryos, chinch ban nin scyetz.

²⁵"Ma teru' ta' Esdras, chi yi balaj ajtza'kl yi tak'nak yi Ryosilu' teru', tajwe'n che' bixbaju' cobox ajcaw, tu cobox gobernador tan chicawune'n squibaj yi e'

tanumu' yi ate' jalaj cy'en yi tzanla! Eufrates. Ba'n chibixe' yi e' yi na el chitxum te ca'wl chiRyosilu', nin ko qui na el chitxum tetz, ba'n che' ḫchusul'. ²⁶Nin alchok scyetz yi quil sban tane'n yi ca'wl Ryos tu yi ca'wl yi ja wi't wal teru' yi in rey, tajwe'n tan quime'n jalcu'n, nka tajwe'n tan tele'n laju'n, nka tajwe'n yil ḫchoj yi mult, nka ba'n tz'oc i' xetze', stzun yi rey bantz tul yi u'j yi bnix ta'n.

Yi toque'n Esdras tan nachle'n Kataj

²⁷Toque'n tzun Esdras tan nachle'n Kataj, itzun taltz tul yi oración: "Ntyo᷇ teru' Ta', yi ilu' kaRyosil, nin ilu' chiRyosil yi e' kamam kate!. Ntyo᷇ teru' yi ja oc tk'olu' xtxumu'n yi rey tan tk'ol i' k'ej yi ca'lul' yi at le tnum Jerusalén. ²⁸Nin ntyo᷇ teru', na ja ḫchajul' yi banl talma'u' swibaj, na ja jal imbalajil swutz yi rey, scyuch' yi e' mas ajcaw yi na chicawun xlaj i!. Nin tan yi xtxolbila'tz, ja jal inwalor tan chijutz'e'n cobox kabajxom yi o' xonl Israel tan kapakxe'n Jerusalén," stzun Esdras ban tul yi oración.

Je chibi' yi e' yi e' ult Jerusalén

8 ¹Je chibi' yi e' chibajxom yi jujun k'u'j xonl Israel yi e' pakxijt tzone'j Jerusalén. Cho'n xomche' te Esdras yi cyule'n, yi tk'ol Artajerjes ama'l scyetz tan chipakxe'n. ²⁻³Ul Gersón yi xonl Finees. Ncha'tz Daniel, yi xonl Itamar, tu Hatús yi cy'ajl Secanías, yi xonl Luwiy. Ncha'tz ul Zacarías yi xonl Paros, nin xomche' jun ciente tu ni'cy yaj te i' yi chixonl quib tuch!. ⁴Ej, nin ncha'tz Elioenai yi cy'ajl Zeraías yi xonl Pahat-moab, nin xomche' cob ciente yaj te'j yi e' nin xonl i!. ⁵Ul Secanías yi cy'ajl Jahaziel, yi xonl Zatu, nin xomche' ox ciente yaj te i!. ⁶Ma tetz Ebed yi cy'ajl Jonatán yi xonl Adín, xomche' nicy' ciente yaj te i' yi tule'n. ⁷Ncha'tz ul Jesafas yi cy'ajl Atalías yi xonl Elam, nin xomche' oxc'al tu lajuj yaj te i!. ⁸Ma tetz Zabadías yi cy'ajl Micael yi xonl Sefatías, xomche' jun mutx' tu wajxaklaj yaj te i' yi tule'nt. ⁹Ul Obadías yi cy'ajl Jehiel yi xonl Joab, nin xomche' cob ciente tu wajxaklaj yaj te i!. ¹⁰Ncha'tz Selomit yi cy'ajl Josiffas yi xonl Bani, xomche' jun ciente tu oxc'al yaj te'j yi. ¹¹Ma tetz Zacarías yi cy'ajl Bebai jun scyeri chixonl yi e' tu Bebai, xomche' junak wajxak yaj te'j yi tule'n. ¹²Ma tetz Johanán yi cy'ajl Hacatán yi xonl Azgad, xomche' jun ciente tu lajuj yaj te i!. ¹³Ncha'tz cyetz Elifelet tu Jeiel, nin Semaías, ya'stzun wi'tzbil xonl Adonicam. Nin xomche' oxc'al yaj scye'j yi buch tlen cyule'n. ¹⁴Ma cyetz Utai tu Zabud yi e' xonl Bigvai, yi cyule'n cyetz xomche' oxc'al tu lajuj yaj scye'j.

Yi e' yi nchixcon xe ca'l Kataj

¹⁵Itzun imban wetz yi in Esdras, che' cwe'n tzun inmolol cyakil yi e' wunaka'tz stzi' yi canal yi na oponsan yi a' le tnum Ahava. Cho'n tzun o' cyaje'n cyentz tetz ox k'ej. Ma yi woque'n tan je'se'n list, cya'l njale't jun xonl Leví wa'n skaxo'l, ntin ate' nin cobox pale!. ¹⁶Cha'stzun te che' bene'n inchakol cobox yi at chik'ej tan yol tetz Iddo. Je chibi' yi e' yi e' ben inchakole'j: Eliezer, Ariel, Semaías, Elnatán, Jarib, Elnatán, Natán, Zacarías nin Mesulam. Ncha'tz e' ben xomok yi cob chusul cyetz wunak yi na chibi'aj Joiarib tu Elnatán tan yol tetz Iddo. ¹⁷Yi Iddoja'tz, i' yi ajcaw le yi ama'l Casiffa, nin yi chimantar yi e'a'tz, i'tz tan talche'n tetz Iddo scyuch' yi e' mas tuch' yi e' ak'unsom le ca'l Kataj, tan chichakle'n cobox tan kuch'eye'n tan banle'n yi ca'l Kataj Ryos le tnum Jerusalén. ¹⁸Nin tyo᷇tu' tetz

Kataj Ryos, na nin saj chichakol Serebías, i'tz jun yaj yi tz'aknak cu'n tan ak'un. I' jun scyeri e' xonl Leví yi na chibi'aj, tu Mahli. Xomche' wajxaklaj xone'n te'j, e' cy'ajil tu e' titz'un.¹⁹ Ncha'tz e' ul Hasabías tu Jesaías yi e' xonl Merari. E' ul tuml junak chixonl.

²⁰ Ncha'tz e' ul cob cient tu junak chixone'n ak'unwil yi e' bixe' tan Luwiy yi rey tiemp tzaj. Xomche' nin chibajxom scye'j. At jun list je'nak tetz chibi!. Yi cyetz chitarey i'tz tan quich'eye'n yi e' mas xonl Leví tan ak'un te ca'l Kataj.

²¹ Yi wi't baje'n yi xtxolbila'tz nintzon wal scyetz: Tajwe'n tan kamuc'ul we'j te yi ato' naka'jil yi be' a' yi na icy' le tnum Ahava, bantz kajakol cuybil kapaj tetz Kataj Ryos, nin tan jakle'n yi banl talma' i' skibaj scyuch' yi e' kanajal tu yi e'chk kame'bil'. ²² Na at klo' rmeril tan kajakol cobox sanlar tu cobox aj chejinl tan chixome'n tan kaq'uicy'le'n, poro nin o' tx'ixwij tan jakle'n, na sken kal tetz yi rey: "Yi Kataj Ryos xomij i' scye'j yi e' yi na chixom te yi tetz tajbil. Poro na tak' i' chicaws yi e' yi qui na chixom te yi tetz tajbil," ko'ch bantz.

Yi e'chk balaj oy yi cy'a'n ka'n

²³ Koque'n tzuntz tan nachle'n Kataj, nin tan muc'le'n we'j. O' oc tan cu'swutzil tetz Kataj tan toque'n i' tan kaq'uicy'le'n, nin ya'tz nin bantz. ²⁴ Ncha'tz nin e' je' intxa'ol coblaj chibajxom yi e' pale!. E' je' intxa'ol Serebías tu Hasabías nin lajukt chixonl.

²⁵ Cwe'n tzun injatxol yi sakal tu yi oro, tu cyakil yi e'chk ma'cl yi tak' yi rey, tu cyakil yi e'chk cutxuj yi cyak' yi e' xonl Israel tetz yi ca'l Kataj. Ja inma'laj, nin ja cu' injatxol x̄chiwutz tan saje'n chicy'al. ²⁶ Yi baje'n kama'lal, i'tz ca'wunak ox mil liwr sakal tu jun cient lak yi sakal cu'n, tu kak mil tu kak cient liwr oro. ²⁷ Nin junak tkan lmak lak yi oro cu'n, yi waklaj liwr talal, tu cob ma'cl yi brons cu'n, yi chin yube'n nin yi icu'n oro tane'n.

²⁸ Ncha'tz wal scyetz intanum yi xonl Israel: "Yi e'u' cyeru' xansa'nche'tu' chi tane'n yi e'chk ma'cle'j yi sakal tu yi oro. ²⁹ Chibne'u' bin pawor tan q'uicy'le'n, jalen yil kama'laj junt tir x̄chiwutz cu'n yi chibajxom yi e' pale!, scyuch' yi chibajxom yi e' xonl Leví, scyuch' chibajxom yi jujun xonl Israel, yil kopon le ca'l Kataj yi at Jerusalén." ³⁰ Bene'n tzun chicy'al yi e' pale! scyuch' yi e' xonl Leví cyakil yi e'chk oro tu sakala'tz, nin cyakil yi ma'cl yi ak'lilj scyetz.

³¹ Kaje'n tzaj tzuntz tzi yi be' a' yi na icy' Ahava, le coblaj tajjal yi bajx xaw tetz yi yob tan kule'n Jerusalén. Ntyōx tetz Kataj Ryos yi xomij ske'j tan kaq'uicy'le'n x̄chik'ab yi e' mal nak yi ate' tbe'. ³² Yi kule'n Jerusalén, nin o' uje' ox k'ejtz. ³³ Ma le cyaji'n k'ej, kalena's tzun toque'n ma'le'n yi sakal tu yi oro, tu cyakil yi e'chk lak yi saj quicy'al yi e' pale!. Cho'n toque'n cyen x̄chik'ab Meremot yi pale' yi cy'ajil Urías, nin Eleazar yi cy'ajl Finees. Ncha'tz ate' yi e' xonl Leví yi Jozabad yi cy'ajil Josué, tu Noadías yi cy'ajl Binuy. ³⁴ Oc ma'le'n tircu'n, nin cu' swutz jun u'j cyakil yi tajjal yi e'chk ma'cla'tz. ³⁵ Ej, nin cyakil yi e' yi e' ult tzone'j cyak' yi cyetz cyoy. I'tz coblaj ne'x wacx, jun mutx' tu waklaj cne'r, nin oxc'al tu juklaj ne'x cneru', tu coblaj chiw tan x̄chojle'n quil swutz Ryos. Chijunale'n cu'n cyoyil chitx'ixwatz, nin cyakil yi e'chk tx'ixwatza'tz patu'n cu'n u'lilj swutz Ryos. ³⁶ Ej, nin ncha'tz yi e' kajcawil, cyak' yi ort yi saj tk'ol yi rey swetz, scyetz yi e' ajcaw yi ate'-tz le e'chk ama'l jalajicy' tzaj yi tzanla! Eufrates. Nin yi quilol yi jun u'ja'tz yi opon tan yi rey, nin xom chiwi' ske'j yi o' xonl Israel tan banle'n yi ca'l Kataj.

Yi quil yi e' xonl Israel yi nchijuch swutz Ryos

9 ¹Yi wi't baje'n yi xtxolbila'tz, ja chu'l yi wi'tz ajcaw tan talche'n yi xtxolbile'j swetz: "Cyakil yi e' xonl Israel cyuml yi e' pale', scyuch' yi e' xonl Leví, qui na chijatx e'litzaj quib scye'j cyakil yi e' aj Canaán, scyuch' yi e' hitita, tu e' ferezeo, tu e' jebuseo scyuch' yi e' amonita scyuch' yi e' moabita, scyuch' yi e' aj Egipto, nin yi e' amorreo. Ma na xomche' te yi cyetz chictumbr yi chin juntlen nin. ²Na yi e' katanum yi e' xonl Israel scyuch' yi e' chinitxa', ja chume' scyuch' chinitxajil yi e' mal wunaka'tz. Nin tan yi xtxolbila'tz, ja chisuk quib scyuch' yi e'a'tz. Nin yi e' yi bajxche' tan banle'n yi xtxolbila'tz i'tz yi e' kabajxom," che'ch bantz.

³Yi wital yi xtxolbila'tz, nintzun baj inkatzol yi be'ch wetz, nin baj inxitx'ul yi xi'il inwi' tu inxmatzi!. Nin inc'ole' cu'ntz tan bis tan paj yi xtxolbila'tz. ⁴Ncha'tz e' ban yi e' mas yi ja chibisun tan quil. Baj cunin k'ej ka'n tan bis, jalen cu'n cwe'n k'ej yi topone'n yi oril tan kapatil katx'ixwatz. ⁵Ma te yi ora'tz, nin el incy'al yi bis te walma!, nintzun incu' mejloktz tan nachle'n Kataj. Poro atit nin yi be'ch wetz swe'j yi nsken baj inkatzol.

⁶Itzun waltz tul inoración: "Wajcaw yi ilu' inRyosil, nternin na chintx'ixwij swutzu', nin qui na a'w yol wa'n teru', na ja kajuch wi'nin kil swutzu'. Ja icy't cu'n yi kil swutzu yi tcyaj. ⁷Na jetz teníchan, ka'wle'nix tan juchle'n kil swutzu'. Nin tan paj yi kil yi nkajuch tu yi quil yi e' kabajxom, scyuch' yi kapale'il, ja ko'c jak' chica'wl yi e' mas rey, yi e' awer nak. Ja cho'c yi e' reya'tz tan alak' ske'j, nin ja el kak'ej cya'n. Qui'c mu'x kaxac mban xchiwutz, nin ya'stzun kutane'n jalu!. ⁸Poro ntyoõ teru' Ta', tan yi banl talma'u', ja tak'u' ama'l tetz cobox o' tan kele'n liwr, nin tan kule'n junt tir tan najewe'n tzone'j le yi ama'le'j yi wi'nin xanil. Ja tak'u' junt tir tzatzin tetz ketz, qui't na kabisun. ⁹Mpe i nink yi ato' nintz tetz esclaw, ilenin xomiju' tan kaq'uicy'le'n, na ja xchaju' yi banl talma'u' sketz, na ja jal kabalajil xchiwutz yi e' rey tetz Persia. Ncha'tz ja tak'u' ama'l sketz tan koque'n tan banle'n yi ca'lue'e'j yi cu'nak woc!. Ntyoõ teru' yi xomiju' tan kaq'uicy'le'n tzone'j le tnum Jerusalén, cwent Judá.

¹⁰"Poro Wajcaw, mbil kal teru' jalu' tan paj cyakil yi e'chk takle'n cachí' yi ja wi't bniñ ka'n. Na qui na katzan tan banle'n tane'n yi teru' ca'wlu', ¹¹yi cyalnak yi e' xchakumu' sketz, yi e' elsanl stzi'u' tentz. Na talnaku' scyetz: 'Yi ama'l kalel cxa't cu'nt, e' cu'n mal nak ate' tul. Chin cachí' nin e', ntin na chitzan tan banle'n yi e'chk chictumbr yi chin cachí' nin'. ¹²Ncha'tz talu' yi qui'c rmeril tan cyumewe'n yi e' ketz kanitxa' scyuch' yi cyetz chinitxa'.^z Nin qui'c rmeril yi nink lkucy'aj kib scyuch', nin quil nuc'x jun ba'n ka'n scyuch'. Nin kol kaxcye' tan banle'n tane'n yi xtxolbila'tz, skatzatzink tzuntz swutz yi ama'l yi ja wi't tak'u' sketz. Ej, nin nk'e'tz ntin o' skatzatzink, ma na ncha'tz yi e' kanitxa' sbne' opon tunintz. ¹³Poro tan cyakil yi kil yi kajuchnak swutzu', ja ul wi'nin e'chk sotzaj c'u'lal skawutz. Poro quinin ntak'u' kacaws, chi yi tajwe'n klo' tan tk'olu!. Ma na ja tak'u' ama'l sketz tan kele'n liwr xchik'ab kacontr.

¹⁴"Ma jalu' Ta', qui't klo' nkapakxij junt tir tan juchle'n ite'n nin kila'tz swutzu' tan kok'bel kib scyuch' yi e' mal naka'tz. Na elnakt katxum tetz yi tz'ul colp wi'u'

^z 9:12 Ex 34:11-16; Dt 7:1-5.

ske'lj, nin kelepon cu'n ta'nu' swutz. Cya'l jun sketz yi nink lclax cyen.¹⁵ Kataj, ilu' kaRyosil yi o' xonl Israel. Chin jicyuch nin tajtza'klu' tan pujle'n xtisya'. Poro quinin ocu' tan kasotzle'n cu'n kacyakil. Ma jalu', na katx'ixwiji swutzu' tan yi kil. Cha'stzun te qui'ct klo' cuj tan kopone'n swutzu' Ta!"

Yi cycle'n laju'n yi e' xna'n awer nak

10 ¹Te yi na tzan Esdras tan nachle'n Kataj swutz yi templo, wi'nin tok'e'n tan jakle'n cuybil chipaj. Cho'n tzun at i'-tz yi cyopone'n nil jun c'oloj wunak te'j. At yaj, at xna'n, nin ate' nitxa' e' opon nil te'j. Cyakil e' na chok' len, tan paj yi ja chinachon te quil. ²Nintzun jilon jun scyeri jun c'oloj wunaka'tz, yi i'tz Secanías, yi cy'ajl Jehiel yi xonl Elam. Itzun taltz tetz Esdras: "Yi o' ketz ja kapaj yi ca'wl Ryos, na ja kume' scye'lj e' xna'n yi apart cyetz chiriyosil na cyocsaj. Poro ko'ch ketz yi at kach'iw yi scuye' Ryos kapaj yi o' xonl Israel.

³"Ma jalu', skasuke' kayol tetz Kataj tan chichaje'n cyen kapaxil yi e' xna'na'tz tuml yi cyal, na na kaj kaxom te yi ca'wl Kataj, chi yi na xom teru' te'j scyuch' yi e' mas wunak yi na cyak' xchi' Ryos.

⁴"Ma jalu' ta' Esdras, bne'u' pawor, xcycke'nu', nin bne'u' yi munlu', na yi o' ketz skabne' yi mbil talu' sketz. Quiwit bin, nin quin skawutz," che'ch bantz.

⁵Je'n tzun txiclok Esdras, nintzun jak i' scyetz yi e' pale', scyuch' yi e' xonl Leví, scyuch' cyakil yi xonl Israel, yi ko bintzinin yi xchibne' tane'n yi ca'wl Ryos. Nin swutz cu'n Ryos yi ja chisuk chiyol yi xchibne' tane'n. ⁶Yi wi't baje'n yi xtxolbila'tz, nin aj tetz Esdras xe ca'l Johanán, yi cy'ajl Eliasib. Cho'n cyaje'n cyen i'-tz te jun ak'bala'tz, nin quinin wan, nin ncha'tz quinin uc'a' tan paj bis yi at cu'nt, na yi e' xonl Israel yi e' ult junt tir Jerusalén, qui nin e' xom te yi ca'wl Kataj. ⁷Ej, nin el jun ort tan Esdras tan chichakle'n cyakil yi e' xonl Israel yi e' ul junt tir, nin scyetz yi e' yi ate' le e'chk ama'l cwent Judá tu Jerusalén tan chimolol quib Jerusalén. ⁸Na nsken bixe' cyak'un yi e' wi'tz ajcaw scyuch' yi e' mas ak'ol cyajtza'kl, yi ko at jun yi quil tz'opon tul ox k'ej te yi jun txumu'n'a'tz, tz'elepon majij cyakil yi me'bi'l nin tz'elepon laju'n xchixo'l yi e' tanum.

⁹Chimolol tzun quib cyakil yi e' aj Judá scyuch' yi e' xonl Benjamín le junak tajjal yi beluji'n xaw tetz yi yob. Tul yi ox k'jea'tz, cho'n chimolol quib swutz yi jun chin wutzile'n ama'l yi at swutz yi ca'l Ryos. Wi'nin chilucnewe'n tan xo'w, nin tan paj yi nsken chac' tan yi a'bal yi na tzan scye'lj.

¹⁰Je'n tzun txiclok Esdras yi pale', nintzun taltz scyetz:

—E'u' katanum, yi e' cyeru' ja chijuchu' quilu', na ja cyok'bej quibu' scyuch' yi e' xna'n yi nk'e'tz e' ketz katanum. Cha'stzun te ja jal wi'nin kil swutz Ryos. ¹¹Ma jalu', swutz cu'n Kataj Ryos yi ncha'tz i' chiRyosil yi e' kamam kate', cyak' cyenu' scye'ju' yi e'u' ajpaj. Nin chisuke'u' chiyolu' yi xchibne'u' tane'n yi ca'wl kaRyosil. Chijatxe'l tzaj quibu' xchixo'l yi e' awer nak, nin chipax cyenu' yi e' xna'n yi nk'e'tz e' katanum, chij Esdras ban.

¹²—Kabne' cyakil yi mbi na tal tzaju', che'ch tzun cyakil wunak ban tzajtz.

¹³Ncha'tz cyaltz:

—Yi xtxolbile'j nim tkani, nin na tzan a'bal skibaj, nin qui'c ama'l tan kacyaje'n cyen tzone'j, na yi jun xtxolbile'j nk'e'tz jun ntzi' k'ej na taj, ma na na taj cobox k'ej tan xtxumle'n, na kacyakil cu'n ja kajuch kil. ¹⁴Ma jalu', ¿qui'c pe' rmeril yi nink chichyaj cyen ntin yi e' kabajxom tan xtxumle'n yi xe'n sban? Ma

yi e' katanum yi ja cyok'bej quib scyuch' yi e' xna'n yi awer nak, ba'n chu'l le junt k'ej, nin ba'n chixom tzaj yi cyetz cyajcaw scye'l, scyuch' yi e' pujul xtisya' tetz chi'ama'll tan banle'n tane'n. Xitok tzun yi xchi'chbe'n c'u'l Ryos ske'l, che'ch bantz.

¹⁵⁻¹⁶ Ba'n tzun ban yi xtxolbila'tz xchiwutz cyakil cmon xonl Israel. Ma tetz Jonatán, yi cy'ajl Asael tu Jahazías yi cy'ajl Ticva, qui e' pek' te jun txumu'na'tz. Ncha'tz Mesulam tu Sabetai yi xonl Leví, cho'n xome'n cyetz chiwi' scye'l.

Ma tetz Esdras yi pale', nin je' xtxa'ol cobox yaj yi e' ajcaw te jujun k'u'j o' tan banle'n tane'n yi xtxolbila'tz. Nintzun e' mol quibtz le bajx tajlal yi lajuji'n xaw tetz yi yob.

¹⁷ Chixcyewe'n tzun yi e' ajcawa'tz tan chibanle'n tane'n cyakil yi e' yi cyok'bej quib scyuch' yi e' xna'n yi awer nak. Le bajx tajlal yi bajx xaw tetz yi junt yob, ya'stzun e' xcyewe'n te'l.

¹⁸ Ej, nin je chibi' yi e' pale' yi cyok'bej quib scyuch' yi e' xna'na'tz yi e' awer nak. Te yi e' xonl Josué yi cy'ajl Josadac, scyuch' yi e' titz'un, ate' Maasías, Eliezer, Jarib tu Gedalfás. ¹⁹ Yi e'a'tz, e' suk tetz Ryos yi xchipaxe' cyen yi e' xna'n yi e' oc tetz quixkel. Ncha'tz cyoy jun mam cne'r tetz Ryos tetz chitx'ixwatz, tan jale'n cuybil chipaj.

²⁰ Ej, ncha'tz te yi e' xonl Imer, yi cyok'bej quib scyuch' yi e' xna'n awer nak, i'tz: Hanani tu Zebadías.

²¹ Ma xchixo'l yi e' xonl Harim i'tz: Maasías, Elías, Semaías, Jehiel tu Uzías.

²² Ncha'tz Elioenai, Maasías, Ismael, Natanael, Jozabad tu Elasa yi e' cu'n xonl Pasur.

²³ Ma xchixo'l yi e' xonl Leví i'tz: Jozabad, Simei, Kelaía (nka Kelita), Petaías, Judá tu Eliezer.

²⁴ Ma xchixo'l yi e' aj bitz ntin cu'n Eliasib.

Ma xchixo'l yi e' q'uicy'lom puert i'tz: Salum, Telem tu Uri.

²⁵ Ma xchixo'l yi e' mas xonl Israel yi cyok'bej quib scyuch' xna'n yi e' awer nak i'tz:

Xchixo'l yi e' xonl Paros: Ramía, Jezías, Malquías, Mijamín, Eleazar, Malquías tu Benaía.

²⁶ Ncha'tz xchixo'l yi e' xonl Elam i'tz: Matanías, Zacarías, Jehiel, Abdi, Jeremot tu Elías.

²⁷ Ma xchixo'l yi e' xonl Zatu i'tz: Elioenai, Eliasib, Matanías, Jeremot, Zabad tu Aziza.

²⁸ Ma xchixo'l yi e' xonl Bebai, i'tz: Johanán, Hananías, Zabai tu Atlai.

²⁹ Ma xchixo'l yi e' xonl Bani, i'tz: Mesulam, Maluc, Adaía, Jasub, Seal tu Ramot.

³⁰ Ma xchixo'l yi e' xonl Pahat-moab, i'tz: Adna, Quelal, Benaía, Maasías, Matanías, Bezaleel, Binuy tu Manasés.

³¹⁻³² Ma xchixo'l yi e' xonl Harim, i'tz: Eliezer, Isías, Malquías, Semaías, Simeón, Benjamín, Maluc, tu Semarías.

³³ Ma xchixo'l yi e' xonl Hasum, i'tz: Matenai, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasés tu Simei.

³⁴⁻³⁷ Ma xchixo'l yi e' xonl Bani i'tz: Madai, Amram, Uel, Benaía, Bedías, Queluhi, Vanías, Meremot, Eliasib, Matanías, Matenai tu Jaasai.

³⁸⁻⁴² Ma ñchixo'l yi e' xonl Binuy i'tz: Simei, Selemías, Natán, Adaá, Macnadebai, Sasai, Sarai, Azareel, Selemías, Semarías, Salum, Amarías tu ñep.

⁴³ Ma ñchixo'l yi e' xonl Nebo i'tz: Jeiel, Matatías, Zabad, Zebina, Jadau, Joel tu Benaá.

⁴⁴ Cyakil yi jun c'oloj yaja'tz, ya'stzun e' yi cyaj cyen chipaxil yi quixkel tan paj yi e' awer nak yi e' xna'na'tz. Tircu'n chicyaje'n cyen paxi'n tuml yi cyal yi nsken jal.